

US 53/10 Mandat for og sammensetning av fakultetsstyrer, museumsstyret, instituttstyrer og senterstyrer. Stillingsbeskrivelse for dekaner, museumsdirektør, instituttledere og senterledere. Innstillingsutvalg

ePhortesak: 2010/1459

Saksansvarlig: Personaldirektør Halfdan Hagen

Møtedag: 10.06.2010

Informasjonsansvarlig: Personaldirektør Halfdan Hagen

Saken gjelder

I forrige møtet fattet universitetsstyret vedtak om å opprette styrer med fagstrategisk ansvar på nivå 2 og 3 i kombinasjon med tilsatte ledere med resultatansvar i en direkte ledelseslinje fra styret via universitetsledelsen til dekaner/museumsdirektør og videre til institutt-/senterledere.

I denne saken legges det fram forslag til mandat og sammensetning av styrene, forslag til stillingsbeskrivelser til dekaner/museumsdirektør og institutt-/senterledere samt forslag til innstillingsutvalg for tilsetning av ledere. Det legges også fram et estimat over de kostnadene som er knyttet til forslagene i denne saken.

Vurdering

Universitetsdirektøren mener den beste sammensetning av styrene vil være tilsvarende universitetsstyret og at styrelederne bør være eksterne medlemmer utpekt av UiS-styret. Disse punktene har tjenestemannsorganisasjonene i drøftinger vært uenige i. Langt på vei har direktøren imøtekommet dette, og det legges fram forslag som innebærer:

- En sammensetning av fakultetsstyrene der studentene får en av plassene til de eksterne, dvs. 3 på hver, ellers likt med UiS-styret. Museumsstyret får en noe annen sammensetning siden de ikke har studenter, men derimot en stor andel tekniske stillinger
- At noen av de eksterne medlemmene kan være fra andre fakulteter og uh-institusjoner
- At styrene selv velger sine styreledere, men at det på fakultetsnivå skal være blant de eksterne medlemmene
- At instituttstyrene bare har begrenset ekstern representasjon

Det har ikke vært reaksjoner på de forslag til mandater eller utkastet til saksframlegg forøvrig. Ferdig saksframlegg sendes imidlertid til tjenestemannsorganisasjonene på ny, og eventuelle kommentarer legges fram i styremøtet.

Vedrørende spørsmålet om eksterne medlemmer og at fakultetsstyrelederne skal velges blant eksterne medlemmer, vil rektor framlegge et eget forslag til styremøtet, se pkt 4.4. *Rektors kommentar*.

Direktøren fremmer forslag om annen sammensetning av innstillingsutvalg for tilsetning av dekaner enn det som ligger i styrevedtaket. Bakgrunnen er tml § 4 nr 2 som sier at nærmeste overordnede skal være representert i innstillingsutvalget. Forslaget innebærer at både rektor og direktør er medlem av utvalget.

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar mandat i tråd med saksframlegget
2. Styret fastsetter følgende sammensetning for fakultetsstyrene
 - 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt
 - 3 studenter
 - 1 teknisk-administrativ ansatt
 - 3 eksterne medlemmer, hvor 1 kan være fra annen intern enhet og 1 fra annen høgere utdanningsinstitusjonFakultetsstyret velger selv sin leder blant de eksterne medlemmene

3. Styret fastsetter følgende sammensetning av museumsstyret
 - 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt
 - 2 studenter
 - 2 teknisk-administrativ ansatt
 - 3 eksterne medlemmer, hvor 1 kan være fra annen intern enhet og 1 fra annen høgere utdanningsinstitusjonMuseumsstyret velger selv sin leder blant de eksterne medlemmene

4. Styret fastsetter to alternative sammensetninger av instituttstyrene/senterstyrene for sentre organisert under fakultet
 - 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt (anhangig av antall)
 - 2 studenter
 - 1 teknisk-administrativt ansatte
 - 2 eksterne medlemmer, hvor 1 kan være fra annet institutt/fakultet eller fra annen utdanningsinstitusjonEller
 - 3 vitenskapelig ansatte
 - 2 studenter
 - 1 teknisk-administrativ ansatt
 - 1 eksterne medlemmerInstituttstyrene/senterstyrene velger selv sin leder blant medlemmene.

Fakultetsstyret bestemmer selv i samråd med instituttleder det alternativ som skal gjelde for instituttet.

5. Styret vedtar framlagte forslag til stillingsbeskrivelse for dekaner, museumsdirektør, instituttledere og ledere for sentre organisert under fakultet

6. Styret fastsetter framlagte forslag til sammensetning og oppnevning av innstillingsutvalg for ansettelse av universitetsdirektør, dekaner, museumsdirektør, instituttledere og ledere for sentre organisert under fakultet

7. Valg til fakultets- og museumsstyret samt instituttstyrer og styrer for sentre organisert under fakultet foretas etter rektorvalget og valget til styret våren 2011. Sittende fakultets- og museumsråd og institutt- og senterråd for sentre under fakultet fungerer som styrer etter mandat vedtatt i denne saken i perioden 1.1.2011-31.7.2011.

8. Midlertidig ansatte i undervisnings- og forskningsstilling overtar én av plassene til fast i ansatte i undervisnings- og forskningsstilling i UiS-styret.

9. Styret ønsker at ordningen evalueres med henblikk på funksjonalitet og ressursbruk i henhold til målsettingene innen utgangen av 2012.

Stavanger, 1. juni 2010

Per Ramvi
universitetsdirektør

Vedlegg:

- Saksframlegg
- Forslag til stillingsbeskrivelse for dekaner
- Forslag til stillingsbeskrivelse for museumsdirektør
- Stillingsbeskrivelse for instituttledere/senterledere
- Forslag til innstillingsutvalg for tilsetting av universitetsdirektør, dekan/museumsdirektør og institutt-/senterleder

US 53/10 Mandat for og sammensetning av fakultetsstyrer, museumsstyret, instituttstyrer og senterstyrer. Stillingsbeskrivelse for dekaner, museumsdirektør, instituttledere og senterledere. Innstillingsutvalg

1. Bakgrunn

Styret fattet i sak 32/10 *Styring og ledelse ved Universitetet i Stavanger* følgende vedtak:

1. *Styret fastsetter følgende ordning for styring og ledelse ved Universitetet i Stavanger:*
 - a) *Det etableres styrer på nivå 2 og 3. Styrene skal primært ha et fagstrategisk ansvar, herunder et overordnet budsjettansvar, og fatter vedtak i slike saker. Universitetsstyret oppnevner eksterne medlemmer etter forslag fra fakultetsstyrene/museumsstyret. Fakultetsstyret oppnevner eksterne medlemmer til institutt/senterstyrene. Styrene velger selv sin leder, og dekanene/museumsdirektøren og institutt-/senterledere er sekretærer for sine respektive styrer.*
 - b) *Dekaner/museumsdirektør tilsettes av universitetsstyret etter innstilling fra utvalg med bred representasjon fra fakultetet/museet. Direktøren er ikke medlem av innstillingsutvalgene.*
 - c) *Institutt-/senterledere tilsettes av universitetsstyret etter innstilling fra utvalg med bred representasjon fra instituttet/senteret. Direktøren er ikke medlem av innstillingsutvalgene.*
 - d) *Ledelseslinje går fra styret via rektor/direktør til dekan/museumsdirektør og videre til institutt-/senterleder. Dekaner/museumsdirektør har resultatansvaret for driften og rapporterer dette til rektor/direktør. Tilsvarende har institutt/senterledere resultatansvar og rapporterer til dekan.*
2. *Styret ber om å få seg forelagt sak om fastsetting av mandater, instruksjoner og rutiner i styremøtet 10. juni 2010, herunder en kostnads- og konsekvensanalyse. I forhold til rådene, skal etablering av styrer på nivå 2 og 3 ikke føre til økte kostnader og byråkratisering og heller ikke svekke universitetsstyrets mulighet til overordnet og strategisk styring.*
3. *Ny styrings- og ledelsesordning gjelder fra 1. januar 2011.*

Under behandlingen ble det foretatt enkelte endringer i forhold til direktørens innstilling. Siden saken er sammensatt og en ikke umiddelbart kunne se alle implikasjoner, oppfatter direktøren å ha et visst rom for å foreslå tilpasninger i arbeidet med konkretisering av ordningen.

I denne saken legges det fram foreslag til

- mandat og sammensetning av fakultets-/museumsstyrer og institutt-/senterstyrer
- oppnevning av eksterne medlemmer til disse styrene
- generelle stillingsbeskrivelser for dekaner/museumsdirektør og institutt-/senterledere (vedlegg)
- innstillingsutvalg (vedlegg)

Det legges også fram et estimat over de kostnadene som er knyttet til forslagene i denne saken.

Et foreløpig utkast ble lagt fram for det sentrale hovedavtaleutvalget. Flere av tjenestemannsorganisasjonene hadde motforestillinger mot sammensetting av fakultets- og instituttstyrene hva gjelder antallet eksterne medlemmer og at styreleder skulle være en ekstern representant.

Universitetsdirektøren har langt på vei imøtekommet dette. Andre sider ved saken ble ikke kommentert i møtet med organisasjonene.

Universitetsdirektøren vil også sende ut det endelige forslaget til styresammensetning og mandat til organisasjonene, og ev nye uttalelser fra dem vil bli framlagt i styremøtet.

2. Juridisk rammeverk

UH-loven gir styret vide fullmakter til å fastsette den interne organiseringen, jf § 9-2, pkt 4:

Styret selv fastsetter virksomhetens interne organisering på alle nivåer. Organiseringen må sikre at studentene og de ansatte blir hørt.

Styret er i loven gitt alle fullmakter av strategisk, faglig, administrativ og økonomisk art fra de sentrale myndigheter, og om videre fordeling av myndighet heter det i § 9-1, pkt 2:

Alle beslutninger ved institusjonen truffet av andre enn styret, treffes etter delegasjon fra styret og på styrets ansvar. Styret kan delegere sin avgjørelsesmyndighet til andre ved institusjonen i den utstrekning det ikke følger av denne lov at styret selv skal treffe vedtak, eller det er andre særlige begrensninger i adgangen til å delegere.

"Andre ved institusjonen" kan være både organer og personer som er underlagt styret og som styret har instruksjonsmyndighet overfor. Det vises til styrets vedtak i sak 101/09 om instruks for styret, rektor og universitetsdirektør.

Ved delegering av myndighet må det påses at man ikke griper forstyrrende inn i den ledelsesmessige organiseringen av virksomheten. Delegasjon nedover i organisasjonen må ikke skje på en slik måte at rektor og direktør blir fratatt de styringsfullmakter de har på vegne av styret og som er nødvendig for å ivareta ledelsesansvaret ved universitetet. Tilsvarende gjelder for dekan og instituttleder.

Når det gjelder sammensetningen av organer med beslutningsmyndighet, fastsetter uhl i § 4-4 at studentene skal ha representasjon med minimum 20 % dersom ikke delegerende organ (styret) enstemmig bestemmer noe annet.

3. Fakultetsnivå

Målsetting med fakultetsstyrene er å styrke studenters og ansattes innflytelse på utviklingen av universitetet og eget fakultet:

Styrene skal primært ha et fagstrategisk ansvar, herunder et overordnet budsjettansvar, og fatter vedtak i slike saker.

I vedtaket understrekes at ansvaret for den daglige driften fortsatt skal ligge hos dekanen:

Ledelseslinje går fra styret via rektor/direktør til dekan/museumsdirektør og videre til institutt-/senterleder. Dekaner/museumsdirektør¹ har resultatansvaret for driften og rapporterer dette til rektor/direktør.

3.1 Forholdet mellom fakultetsstyret og dekanen: ansvars- og arbeidsdeling

Fullmaktsforholdene mellom fakultetsstyret og dekanen er av prinsipiell karakter: Innenfor de rammer som UiS-styret setter, skal fakultetsstyrene delegeres fullmakter til å fatte vedtak om utvikling av den faglige porteføljen og saker av prinsipiell eller strategisk betydning samt vedtak om fakultetsintern fordelingen av tildelt økonomisk ramme. Skillet mellom strategi og drift er ikke alltid like entydig, men styrets intensjon synes likevel klar: Fakultetsstyret skal ha fullmakt til å legge de overordnede, faglige og økonomiske rammene og gjøre strategiske prioriteringer, mens

¹ For å lette lesningen vil *dekan* slik det brukes i dette notatet, også omfatte *museumsdirektør*.

dekanen skal ha fullmakt til å fatte beslutninger innenfor disse rammene og de rammer som ellers trekkes opp av institusjonsledelsen.

3.2 Fakultetsstyret

I vedlagte forslag til mandat gis fakultetsstyret/museumsstyret² beslutningsmyndighet over planer og strategier, budsjett, å foreslå eksterne medlemmer til eget styre og oppnevne eksterne medlemmer til institutt-/senterstyrene.

Det foreslås en balansert sammensetning, dvs. en sammensetning hvor ingen gruppering alene har flertall, tilsvarende UiS-styret med 11 medlemmer, men hvor én av ansatte-medlemmene kan være en midlertidig ansatt (stipendiat). Uh-loven krever imidlertid minimum 20 % student-representasjon.

Styreleder er vanligvis en person som ivaretar styrets funksjon mellom møtene. Det er universitetsdirektørens holding at styrets leder derfor bør være ett av de eksterne medlemmene. Dette for å unngå en uheldig rolleforvirring mellom styreleder og dekan (at underordnede i enkelte tilfeller blir overordnet og viseversa). Det vil også kunne vise seg uheldig at en intern styreleder med tilknytning til ett institutt skal lede arbeidet med totalprioriteringer ved fakultetet. Universitetsdirektøren minner om at økonomi ikke er "rene forvaltningssaker", men tvert om i økende grad dreier seg om strategiarbeid og vanskelige avveininger og prioriteringer mellom ulike interesser og institutt.

Mandatet og styrevedtakets pkt 2 om å unngå byråkratisering og økte kostnader, tilsier at fakultetsstyret konsentrerer sitt arbeid om 4-6 møter i året knyttet opp mot årshjulet og viktige prioriteringer og vedtak.

De eksterne medlemmene i UiS-styret er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet etter forslag fra avtroppende styre. Samme prinsipp foreslås for eksterne medlemmer i fakultetsstyrene, altså at UiS-styret oppnevner etter forslag fra fakultetsstyrene. Styret bør i tillegg (slik som KD kan overfor UiS) kunne legge til egne kandidater.

Målsettingen med ekstern representasjon er å styrke samspillet mellom universitetet og universitetets bruker- og interessegrupper og å tilføre styrene bredere perspektiv og kompetanse. Ekstern styrerepresentasjon er en måte å realisere universitetets verdigrunnlag om åpenhet, mangfold og samarbeid med våre omgivelser. Eksterne medlemmer bør følgelig ikke rekrutteres utelukkende fra andre enheter ved UiS eller andre høyere utdanningsinstitusjoner, men gjerne ha én fra annen intern enhet og én fra annen høyere utdanningsinstitusjon. Etter universitetsdirektørens mening er slik representasjon på tvers av fakultet og annen utdanningsinstitusjon en god måte å utvikle "matrisetenkning" og strategiske allianser. Kombinert med samfunns-/næringslivsrepresentasjon vil dette til sammen "åpne" saksbehandlingen i fakultetsstyrene og "løfte" diskusjonene ut over interne forhold.

3.2.1 Mandat og sammensetning

Fakultetsstyret har ansvar for å fastsette overordnede mål, prioriteringer og strategier for enheten innenfor rammer gitt i regelverk og overordnede nivåes beslutninger.

Dette ivaretas ved at fakultetsstyret selv tar stilling til:

- a. enhetens strategi og overordnede faglige prioriteringer
- b. budsjett og hovedfordeling, med vekt på strategiske prioriteringer
- c. saker av stor strategisk eller prinsipiell betydning
- e. oppnevne eksterne medlemmer til egne institutt-/senterstyret

Fakultetsstyret vil selvsagt også inngå i institusjonelle prosesser rundt universitetets overordnede strategier.

² Tilsvarende vil *fakultetsstyre* også omfatte *museumsstyre*

Sammensetning

Fakultetsstyret (gjelder ikke museumsstyret, se nedenfor) har 11 medlemmer og består av:

- 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt
- 3 studenter
- 1 teknisk-administrativ ansatt
- 3 eksterne medlemmer, hvor 2 kan være fra annen intern enhet og fra annen høgere utdanningsinstitusjon

Museet har ikke studenter, men til gjengjeld en stor andel teknisk-administrativt tilsatte. I tråd med museets egne ønsker foreslås det å gi museumsstyret en noe annen sammensetning:

- 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt
- 2 studenter
- 2 teknisk-administrativ ansatt
- 3 eksterne medlemmer, hvor 2 kan være fra annen intern enhet og fra annen høgere utdanningsinstitusjon

I museumsstyret vil studentene få i underkant av 20 % av medlemmene, og vedtaket må være enstemmig for å være gyldig etter uhl. Tatt i betraktning at ingen student er tilknyttet AM, mener direktøren det er gode grunner for å overlate en "studentplass" til en teknisk-administrativt ansatt, og er også åpen for å redusere studentrepresentantene med ytterligere én plass til fordel for de teknisk-administrativt tilsatte.

Både for fakultets- og museumsstyret gjelder at det for hver gruppe velges/oppnevnes et tilsvarende antall rekkefølgevararepresentanter.

Dekanen/museumsdirektøren³ er sekretær for styret og har ansvar for saksutredning og å fremme forslag til vedtak.

Det innkalles til møte 4-6 ganger i året. Utover dette når styreleder og dekan sammen mener særlige hensyn tilsier ekstraordinært møte.

3.2.2 Valg/oppnevning

De interne medlemmene velges i henhold til UiS valgreglement, studentene og midlertidig tilsatte for ett år og de fast ansatte for fire år.

De eksterne medlemmene oppnevnes av styret etter forslag fra fakultetsstyret. Fakultetet må selv sørge for en god intern prosess for forslag til kandidater. Forslaget skal omfatte 3 kvinner og 3 menn. Kandidatene skal være forespurt og sagt seg villige, og det gjøres rede for deres utdannings- og erfaringsbakgrunn.

Universitetsdirektøren vil foreslå at styret selv velger styreleder blant de eksterne medlemmene (som ikke er fra annet fakultet). Dekanene og museumsdirektøren er enige i dette.

3.3 Dekan

Innenfor de strategiske og økonomiske rammer som UiS-styret og fakultetsstyret fastsetter samt bestemmelser fastsatt av rektor og direktør, er dekanen ansvarlig for den daglige driften. Dekan rapporterer myndighetsområdet til rektor og direktør. Dekanen gis generell anvisningsfullmakt for fakultetets budsjettenheter samt myndighet til å fatte beslutninger som ikke eksplisitt er lagt til fakultetsstyret eller institutt-/senterstyret. UiS-styret kan i enkelte saksområder – når det ikke er lagt ned delegasjonssperrer - delegerer myndighet til dekan, f.eks. enkeltvedtak i studiesaker, nødvendige justeringer i studieporteføljen i studieåret og lignende.

³ Med dekan menes også museumsdirektør.

Dekanen har resultatansvar for eget fakultet og leder den faglige og administrative virksomheten. Dekanen rapporterer til rektor og direktør og har instruksjonsmyndighet overfor instituttledere og fakultetsdirektør. Dekanen er sekretær for fakultetsstyret og har ansvar for saksforberedelse og forslag til vedtak.

Instruks/Stillingsbeskrivelse

I henhold til styrets vedtak er det utarbeidet nye stillingsbeskrivelser til dekanene. Beskrivelsene følger denne saken som vedlegg. Vedlegg 1 og 1a.

4. Instituttnivå

Målsetting med innføring av instituttstyrene er å styrke studenters og ansattes innflytelse på utviklingen av universitet og eget institutt/senter⁴. Tilsvarende som på fakultetsnivå, er myndigheten knyttet til beslutninger av overordnet, strategisk og økonomisk betydning, mens den daglige driften innenfor de rammene instituttstyrene og ledelsen på nivåene over trekker opp, ivaretas av instituttleder.

4.1 Forholdet mellom styrene og instituttlederne

Instituttstyrene fatter vedtak innenfor de rammer som UiS-styret og fakultetsstyret fastsetter, gjeldende lover og bestemmelser og de rammer som ellers trekkes opp av institusjonsledelsen.

Instituttleder er sekretær for instituttstyrene og effektuerer disses vedtak (på tilsvarende vis som dekan gjør for fakultetsstyret).

Instituttleder har resultatansvar for egen enhet og rapporterer til dekanen.

4.2 Institutt-/senterstyre⁵

I forslag til mandat gis instituttstyret beslutningsmyndighet over planer og strategier, budsjett og å foreslå eksterne medlemmer til eget styre.

Instituttene varierer i størrelse fra 16 til over 70 fast ansatte og antallet teknisk-administrative ansatte kan variere fra 0 til 7. Det kan derfor være gode grunner for å differensiere størrelsen og sammensetning på instituttstyrene. Det legges derfor fram forslag til to varianter, begge med balansert sammensetning.

For Arkeologisk museum foreslås det ikke opprettet "instituttstyrer" under museumsstyret.

4.2.1 Mandat og sammensetning

Instituttstyret har ansvar for å fastsette overordnede mål, prioriteringer og strategier for enheten innenfor rammer gitt i regelverk og overordnede nivåers beslutninger.

Dette ivaretas ved at instituttstyret tar stilling til og vedtar:

- a. enhetens strategi og overordnede faglige prioriteringer
- b. budsjett og hovedfordeling med vekt på strategiske prioriteringer
- c. saker av stor strategisk eller prinsipiell betydning
- e, foreslå medlemmer til eget styre

Instituttstyret vil selvsagt også inngå i institusjonelle og fakultære prosesser rundt universitetets overordnede strategi og fakultetets handlingsplaner.

Sammensetning

Instituttstyret har enten 9 eller 7 medlemmer og består av:

⁴ I den videre teksten vil *institutt* også omfatte *senter* under fakultet,

⁵ Og tilsvarende vil instituttstyre omfatte senterstyre

4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt (anhengig av antall)
2 studenter
1 teknisk-administrativt ansatte
2 eksterne medlemmer, hvor 1 kan være fra annet institutt/fakultet eller fra annen utdanningsinstitusjon

Eller

3 vitenskapelig ansatte
2 studenter
1 teknisk-administrativt ansatt
1 eksternt medlem

Fakultetsstyret fastsetter størrelsen på instituttstyret (7 eller 9) i samråd med instituttleder.

For hver gruppe velges/oppnevnes et tilsvarende antall rekkefølgevararepresentanter.

Instituttleder/senterleder⁶ er sekretær for styret og har ansvar for saksutredning og å fremme forslag til vedtak. Det innkalles til møte 4-6 ganger i året, utover dette kun når styreleder og instituttleder sammen mener særlige hensyn tilsier ekstraordinært møte.

4.2.2 Valg/oppnevning

De interne medlemmene velges i henhold til UiS valgreglement, studentrepresentantene og representanten for midlertidig tilsatte for ett år og de fast tilsatte for fire år. Valgperioden foreslås koordinert med valg til styret.

Andelen stipendiater i forhold til fast ansatte varierer fra institutt til institutt. Der under 25 % av de stemmeberettigede på faglig side er stipendiater, kan plassen erstattes med en fast faglig ansatt.

De eksterne medlemmene oppnevnes av fakultetsstyret etter forslag fra instituttstyret. Instituttet må selv sørge for en god intern prosess for forslag på kandidater. Forslaget skal omfatte 3 kvinner og 3 menn. Kandidatene skal være forespurt og sagt seg villige, og det må gjøres rede for deres utdannings- og erfaringsbakgrunn.

For å imøtekomme uttalte ønsker fra tjenestemannsorganisasjonene vil universitetsdirektøren for instituttstyrene foreslå at styrene selv velger sin leder blant medlemmene i hele styret. Direktøren vil imidlertid anbefale for instituttstyrene at eksterne ledere normalt blir valgt.

4.3 Instituttleder

Innenfor de strategiske og økonomiske rammer som fakultetsstyret og instituttstyret fastsetter samt de bestemmelser som fastsettes av rektor, direktør og dekan, er instituttleder ansvarlig for den daglige driften av instituttet. Instituttleder rapporterer myndighetsområdet til dekanen. Instituttleder gis generell anvisningsfullmakt for instituttets budsjettenheter samt myndighet til å fatte beslutninger som ikke eksplisitt er lagt til instituttstyret. UiS-styret kan i enkelte saksområder delegerer myndighet til instituttleder når det ikke er lagt ned delegasjonssperrer.

Instituttleder har resultatansvar for eget institutt og leder således både den faglige og administrative virksomheten.

Instituttleder er sekretær for enhetsstyret og har ansvar for saksforberedelse og forslag til vedtak.

Instruks/Stillingsbeskrivelse

I henhold til styrets vedtak er det utarbeidet nye stillingsbeskrivelser til instituttlederne. Instruksene følger som vedlegg til denne saken. *Vedlegg 2.*

⁶ I den videre teksten vil *instituttleder* også omfatte *senterleder*.

4.4 Rektors kommentar

Rektor har bedt om at følgende kommentar tas inn i saksutredningen:

Rektoratet er uenig med universitetsdirektørens når det gjelder fakultetsstyrets sammensetning og valg av leder.

Rektoratets bekymring er både knyttet til kostnadene ved den foreslåtte ordningen og til de prinsipielle sidene ved saken. Rektoratet vil til styremøtet legge fram sitt forslag.

5. Ansettelse

Overgangen fra råd til styrer rokker i seg selv ikke ved tilsettingsprosedyren for lederne. Vedtaket i styresak 32/10 pkt 1. b) og c) innebærer imidlertid at direktøren ikke skal være medlem av innstillingsutvalgene for dekaner, og innstillingsorganene må derfor tas opp til ny vurdering.

Hjemlingen av dette punktet i vedtaket er problematisk ettersom Tjenestemannslovens § 4 nr 2 krever at stillingens nærmeste overordnede skal være medlem av innstillingsutvalg. På ett eller annet vis må dette perspektivet ivaretas i innstillingsutvalget, og etter direktørens vurdering vil det enkleste være at både rektor og direktør er medlemmer. Direktøren vil derfor, på bakgrunn av det manøvreringsrommet han oppfattet å få under behandlingen av saken i styret, legge fram slikt forslag.

I forbindelse med at sammensetting av, og oppnevning til, innstillingsutvalgene kommer til styret i denne saken, vil direktøren også nytte høvet til å gjøre noen andre justeringer:

- Innstillingsutvalgene utvides med en ny ansatterepresentant, og det gjøres gjeldende også ved ansettelse av universitetsdirektør
- Ansatterepresentantene og studentrepresentantene oppnevnes av henholdsvis tjenestemannsorganisasjonene og StOr direkte, dvs. uten påfølgende godkjenning fra rektor
- Fakultetsstyreleder går inn i innstillingsutvalget ved ansettelse av dekan og instituttstyreleder går tilsvarende inn i innstillingsutvalget ved ansettelse av instituttleder

Notat om sammensetning av innstillingsutvalgene ligger vedlagt denne saken. *Vedlegg 3*

6. Valgreglement

Valgreglementet for UiS må justeres i forbindelse med omleggingen fra råd til styrer. Samtidig foreslås andre justeringer, bl.a. overgang til e-valg.

Samtidig bør UiS benytte anledningen til å innfri Uhl § 9-4 nr 2:

Hvis de midlertidig ansatte i undervisnings- og forskerstilling utgjør mer enn 25 prosent av de ansatte i undervisnings- og forskerstilling ved institusjonen, skal denne gruppen velge ett av styremedlemmene fra de ansatte i undervisnings- og forskerstilling. Det skal foretas særskilt valg for denne gruppen. Slikt styremedlem velges for ett år.

Høsten 2009 passerte midlertidige, faglig ansatte 36 %, i all hovedsak er dette stipendiater, post-doc-stillinger og professor II-stillinger.

For å beholde en balansert sammensetning uten å øke antallet styremedlemmer, må én av de fast ansatte i faglig stilling byttes ut med midlertidig ansatt i faglig stilling. Ved enkelte universiteter viker prorektor plassen, ved andre en av de andre faglig tilsatte. Direktøren er åpen for begge løsninger, men vil alt i alt se det som en fordel for UiS' ledelse at prorektor har fast sete styret.

Forslag til nytt reglement legges derfor fram som egen sak i herværende møte.

7. Konsekvens- og kostnadsanalyse

Ved det framlagte forslag til mandat og instruksjoner har universitetsdirektøren tatt hensyn til at nyordningene ikke skal føre til økt byråkratisering og økte kostnader. Avgjørende faktorer her er møtehyppighet og mandatets omfang/detaljering samt at institusjons- og rapporteringslinjene mellom rektor/direktør, dekan og instituttleder opprettholdes slik UiS-styret har vedtatt.

Vedrørende møtehyppighet må vi på den ene side unngå at ansatte eller styremedlemmer hyppig og på eget initiativ kan kreve innkalling til ekstraordinære styremøter, og på den annen side at linjeledere selv ønsker å overlate vanskelige eller upopulære driftssaker til styrene. Å hegne om styrets strategiske karakter ved mandat og møtefrekvens er m.a.o. avgjørende for å unngå byråkratisering og økte kostnader.

Nedenfor følger et innspill til et mulig "kostnadsscenario" ved innføring av styret på nivå 2 og 3 i organisasjonen. Det er viktig å understreke at disse anslagene er forbundet med usikkerhet.

Det er flere faktorer som påvirker kostnadene ved innføring av styringsorgan på fakultets- og instituttnivå:

- mandat
- møtefrekvens (og -lengde)
- kravene til saksforberedelse
- godtgjøring av møtetid og tid til forberedelser
- styringsorganenes størrelse/støtte
- styringsorganenes sammensetning

Mandat

Mandatet avgjør i stor grad kostnadsnivået ved innføring av styret. Med et såpass overordnet mandat som ligger i universitetsdirektørens forslag, hvor styrene nå skal fatte vedtak der de tidligere har gitt råd, vil det i utgangspunktet ikke oppstå noen kostnadsøkninger. Et mer omfattende mandat for løpende saker vil derimot kreve både hyppigere møter og mer omfattende saksutredning i forkant, noe som vil virke kostnadsdrivende og også byråkratiserende.

Møtefrekvens

En møtefrekvens på 2-3 møter pr semester for de nye styringsorganene, er om lag som for de eksisterende fakultetsrådene og instituttrådene (noen få instituttråd har en noe høyere møtefrekvens). En såpass moderat møtefrekvens vil altså ikke virke kostnadsdrivende i seg selv. En doubling av antall møter pr semester, i kombinasjon med et mer omfattende mandat, vil kunne doble merkostnadene.

Krav til saksforberedelse/støtte

Det er vanskelig å beregne ev kostnadsøkninger knyttet til saksforberedelser, som følge av "oppgraderingen" fra råd til styret. Hvis vi legger til grunn at sakene som har vært til behandling i rådene, har vært underlagt en jevnt over grundig saksbehandling, vil det ikke nødvendigvis kreves noen større saksbehandlingsressurser enn tidligere (slik styret vel la til grunn i sak 32/10). Reelt sett har nok saksforberedelsen vært av nokså varierende kvalitet. Dessuten kan det være grunnlag for å si at kravene til saksutredning uansett skjerpes når den skal representere et beslutningsgrunnlag.

Det vil være 4 fakultets-/museumsstyrer og 16 institutt-/senterstyrer ved UiS, dvs. tilsvarende antall som dagens råd. Dersom det for eksempel kreves ca 200 timer ekstra saksbehandlingstid

pr år til hvert av de nye styringsorganene så vil det kreve ca 2 ekstra årsverk, tilsvarende om lag 1,3 mill. kr. pr år. Med høyere møtefrekvens øker ressursbehovene tilsvarende.

I tillegg vil trolig en overgang til styringsorganer kreve økt støtte fra sentrale enheter, for eksempel i form av grunnlagsdata knyttet til budsjett, regnskap, student- og studiedata og annet tallmateriale. Hvis sentrale enheter til sammen må bruke 100 timer årlig på støtte til hvert av de lokale styrene, tilsvarer dette i overkant av 1 årsverk, eller om lag 700.000 kr årlig.

Godtgjøring av møtetid og tid til forberedelser

UiS har p.t. ingen skriftlige retningslinjer hva angår godtgjøring for deltakelse i råd og utvalg på underliggende nivå i organisasjonen. Praksis i dag synes å være at studenter ikke mottar økonomisk godtgjøring for deltakelse i slike råd og utvalg. Vitenskapelig ansatte får uttelling for møtetid og forberedelse på sin arbeidsplan, men denne uttellingen varierer trolig fra enhet til enhet. Når det gjelder godtgjøring til eksterne medlemmer synes denne å være noe varierende og til dels tilfeldig. Enkelte representanter som har sitt virke innenfor offentlig sektor synes ikke å motta noen kompensasjon i det hele tatt, mens andre mottar godtgjøring tilsvarende de veiledende satsene i Statens personalhåndbok (pkt 10.14.2), som p.t. utgjør kr 455 for leder og kr 345 for øvrige medlemmer. Ved SV-fakultetet (som var eneste fakultet hvor det var registrert lønnsutbetalinger/honorar i denne forbindelse de siste par årene) har man godtgjort 3 timer til forberedelse for hvert møte i tillegg til den faktiske møtetiden.

Ved UiT godtgjøres eksterne fakultetsstyremedlemmer med kr 25.000/40.000 pr år, mens eksterne fakultetsstyreledere godtgjøres med kr 45.000/60.000 pr år. NTNU har ikke felles satser for fakultets- eller instituttnivået, og mente at dette kan variere fra fakultet til fakultet.

Det er naturlig at det ved UiS etableres en felles standard for godtgjøring. Det vil i sin tur bidra til en kostnadsøkning, da disse kostnadene p.t. er marginale. Merkostnaden vil avhenge av antallet representanter generelt og antall eksterne representanter spesielt

Styringsorganenes størrelse

Med en størrelse på 11 medlemmer for fakultetsstyrene og 7/9 medlemmer for instituttstyrene, vil disse få om lag samme størrelse som i dag. Dermed ligger det ikke an til noen kostnadsøkning på dette området.

Styringsorganenes sammensetning

I dag er den eksterne deltakelsen i fakultets- og instituttrådene relativt beskjeden. Totalt er det p.t. i alt 7 eksterne representanter i rådene, hvorav 5 på fakultetsnivå.

Dersom vi forutsetter at en del av de eksterne styrerepresentantene vil være interne personer fra annet fakultet/institutt, vil reelle eksterne være ca 30.

Dersom hver av disse 30 personene mottar gjennomsnittlig kr 400 pr time x 2 timer møtetid x 2 timer forberedelse, for gjennomsnittlig 5 møter pr år, utgjør dette en kostnad på ca kr 240.000 årlig mot i dag rundt 30. 000 kr. Gjennomsnittlig styrehonorar for eksterne er da 8000 kr. Eventuelle eksterne styreledere forutsettes å ha noe høyere kompensasjon. Total økning i kostnader vil da ligge i området 250 000 kr pr år.

Oppsummering

Det vil trolig bli vanskelig å unngå kostnadsøkninger som følge av innføringen av styringsorgan på lavere nivå i organisasjonen. Gitt det forslag til mandat og møtefrekvens som ligger i universitetsdirektørens forslag, vil de kostnadsdrivende faktorene først og fremst være kravene til saksutredning i forkant av møtene og ev støtte fra sentrale enheter i denne forbindelse. Gitt de ovennevnte forutsetninger vil grundigere og mer omfattende saksbehandling lokalt og økt støtte fra sentrale enheter kunne gi merkostnader i størrelsesorden 2 mill. kr årlig.

I tillegg vil en balansert sammensetning av styrene, med et økt antall eksterne representanter, kunne gi merkostnader om lag 250.000 kr.

Faktorer som kan bidra til å gi høyere merkostnader er et mer omfattende mandat, en høyere møtefrekvens og en romsligere godtgjøring av eksterne representanter, enn det som er lagt til grunn her.

8. Overgangsordninger

I eksisterende valgordning er rekkefølgen på valg til organer og verv fastsatt slik at de viktigste posisjoner foretas først, dernest kommer de nedover i hierarkiet i tur og orden. Det er gode grunner for å holde på denne ordningen, både for den som stiller til valg, og for den praktiske gjennomføringen.

Dersom vi foretar valgene i høst for å få nye styrever på plass ved årsskiftet, vil fakultetsstyrene og instituttstyrene bli gjennomført et halvt år før valg til UiS-styret og rektoratet. Siden det er såpass kort tid, vil direktøren foreslå å skyve på valgene for å komme i takt med valg til UiS-styret. I den forbindelse foreslår følgende overgangsordning: Eksisterende råd omgjøres til styrever for perioden 1.1.2011 – 31.7.11 og valg på nye styrever på nivå 2 og 3 foretas etter valg til UiS-styret og rektorat våren 2011.

Forslag til vedtak:

1. Styret vedtar mandat i tråd med saksframlegget
2. Styret fastsetter følgende sammensetning for fakultetsstyrene
 - 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt
 - 3 studenter
 - 1 teknisk-administrativ ansatt
 - 3 eksterne medlemmer, hvor 1 kan være fra annen intern enhet og 1 fra annen høyere utdanningsinstitusjonFakultetsstyret velger selv sin leder blant de eksterne medlemmene
3. Styret fastsetter følgende sammensetning av museumsstyret
 - 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt
 - 2 studenter
 - 2 teknisk-administrativ ansatt
 - 3 eksterne medlemmer, hvor 1 kan være fra annen intern enhet og 1 fra annen høyere utdanningsinstitusjonMuseumsstyret velger selv sin leder blant de eksterne medlemmene
4. Styret fastsetter to alternative sammensetninger av instituttstyrene/senterstyrene for sentre organisert under fakultet
 - 4 vitenskapelig ansatte, hvorav 1 kan være midlertidig ansatt (anhengig av antall)
 - 2 studenter
 - 1 teknisk-administrativt ansatte
 - 2 eksterne medlemmer, hvor 1 kan være fra annet institutt/fakultet eller fra annen utdanningsinstitusjonEller
 - 3 vitenskapelig ansatte
 - 2 studenter
 - 1 teknisk-administrativ ansatt
 - 1 eksternt medlem

Instituttstyrene/senterstyrene velger selv sin leder blant medlemmene.

Fakultetsstyret bestemmer selv i samråd med instituttleder det alternativ som skal gjelde for instituttet.

5. Styret vedtar framlagte forslag til stillingsbeskrivelse for dekaner, museumsdirektør, instituttledere og ledere for sentre organisert under fakultet
6. Styret fastsetter framlagte forslag til sammensetning og oppnevning av innstillingsutvalg for ansettelse av universitetsdirektør, dekaner, museumsdirektør, instituttledere og ledere for sentre organisert under fakultet
7. Valg til fakultets- og museumsstyret samt instituttstyrer og styrer for sentre organisert under fakultet foretas etter rektorvalget og valget til styret våren 2011. Sittende fakultets- og museumsråd og institutt- og senterråd for sentre under fakultet fungerer som styrer etter mandat vedtatt i denne saken i perioden 1.1.2011-31.7.2011.
8. Midlertidig ansatte i undervisnings- og forskningsstilling overtar én av plassene til fast i ansatte i undervisnings- og forskningsstilling i UiS-styret.
9. Styret ønsker at ordningen evalueres med henblikk på funksjonalitet og ressursbruk i henhold til målsettingene innen utgangen av 2012.

Stavanger, 1. juni 2010.

Per Ramvi
universitetsdirektør

Halfdan Hagen
personaldirektør

Saksbehandlere: Seniorrådgiver Sonja Meyer
 Rådgiver May Merete Tjessem Opstad
 Underdirektør Tore Bjørn Hatleskog